

Teendő Szökőár veszély esetén

Bár Magyarország nem fekszik tengerpart közelében, de külföldi utazásaink során előfordulhat olyan eset, amikor az üdülőövezet közelében ahol tartózkodik, nagy erejű földrengés következik be.

Szökőár a jelenlegi ismereteink szerint akkor következik be, amikor a rengés magnitúdója a Richter skála szerinti 6.5-et meghaladja, valamint a fészekmélység (hipocentrum) 35-40 kilométer, vagy ennél kisebb. A tsunami kialakulásához az is elengedhetetlen, hogy a kéreglemezek függőleges irányba mozduljanak el, ezáltal a víztömeget „megfelelő” irányba lökje meg. Jó tudni azt is, hogy ellentétben a filmekben látott 10-20 méteres hullámfalakkal ellentétel, egy érkező szökőár már 45 centiméteres! magasságával is pusztító erőt képvisel. Az alábbi „**Biztonsági Teendőket**” az Amerikai Szövetségi Katasztrófavédelmi Hivatal (FEMA) alapján tesszük közzé.

MI A TEENDŐ, HA ERŐS FÖLDRENGÉST ÉREZ, MIKOR TENGERPARTI ÖVEZETBEN TARTÓZKODIK?

HA LEGALÁBB 20 MÁSODPERCES FÖLDRENGÉST ÉREZ, AMIKOR ÖN A TENGERPARTON TARTÓZKODIK, AKKOR :

először is azonnal feküdjön a földre, húzza össze magát, és maradjon így amíg tartanak a rengések.

- a rengések elmúltával terelje össze a családtagjait, és hagyja el a partot azonnal. Hagyjon hátra minden ingóságot, mivel a szökőár akár percekben belül elérheti a partot. Próbáljon magasabban fekvő területre menekülni.
- Ügyeljen az esetleges leszakadt elektromos kábelekre, nem menjen a közelükbe, illetve maradjon távol az épületektől, hidaktól, mivel nagyobb törmelékdarabok hullhatnak le róluk egy utórengés során.

MI A TEENDŐ, HA ELRENDELIK A SZÖKŐÁRFIGYELÉST (TSUNAMI WATCH, TSUNAMI INFORMATION):

- Hallgassa a rádiót, hogy minden fontos információról tudomás szerezhessen, **mivel a nyílt tengeren a szökőár nem vehető észre**, ezért fontos tudni, hogy egy földrengés az egyetlen előjele annak, ha egy esetleges szökőár közeledik a part felé.
- Ellenőrizze, a kimenekítési csomagját, lehet, hogy bizonyos dolgok szavatossága lejárt, vagy kifogytak, gondoskodjon pótlásukról.
- Győződjön meg a családtagjai tartózkodási helyéről, és **beszéljék át újra a kimenekítési tervet**. Győződjön meg róla, hogy mindenki számára világos-e, hogy mekkora veszélyt jelent egy szökőár, és hogy tudják-e hogyan juthatnak el egy biztonságot nyújtó helyre.

- Ha különleges menekülési szükségletei vannak (pl. kiskorú-, idős-, vagy mozgáskorlátozott hozzátartozó), gondoljon arra, hogy így több időt vehet igénybe a kimenekítés. **Induljon el a kellő időben!**
- Ha belefér az időbe, akkor rögzítse a lakása, üzlete környékén található dolgokat, amelyeket elsodorhat a víz. Ezen tárgyak rögzítése, vagy az épületben való elhelyezése csökkenti a sérülésük, vagy elvesztésük kockázatát.
- **Legyen felkészülve a kimenekítésre**, ha Ön felkészült, akkor gyorsabban tudja elhagyni a veszélyes területet egy szökőárriadó kihirdetésekor.

MI A TEENDŐ, HA ELRENDELTEK A SZÖKŐÁR RIADÓT (TSUNAMI WARNING):

- Hallgassa a rádiót, hogy bővebb információhoz juthasson. A hatóságok csak akkor rendelnek el szökőárriadót, ha úgy látják, hogy valóban fenn áll egy szökőár veszélye.
- **Kövesse a helyi hatóságok utasításait.** Az általuk ajánlott menekülési utak eltérhetnek az ön által használtaktól, illetve akár azt is tanácsolhatják, hogy még magasabban fekvő területre meneküljön

MI A TEENDŐ, HA ÖN SZÖKŐÁR ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN TARTÓZKODIK:

- **Ha hallja hivatalos szökőárriadó hangját, vagy szökőár közeledtének jeleit észleli, akkor azonnal kezdje meg a kimenekítést.** A szökőárriadót akkor rendelik el, ha a hatóságok meg vannak győződve a szökőár veszélyről, és úgy vélik, hogy csak rövid idő áll rendelkezésre a menekülésre.
- Vigye magával a kimenekítési csomagját, a csomagban található dolgok kényelmesebbé tehetik a kimenekítés körülményeit.
- **Menjen minél magasabban fekvő területre, és minél távolabb a vízparttól.** A hatóságok nem tudják megbecsülni sem a szökőár magasságát, sem pedig a helyi hatásait. Ön életveszélybe sodorhatja magát, ha a szökőárat a partról, vagy egy szikláról óhajtja figyelemmel kísérni. **Ha már látja a hullámot, akkor ön túl közel van hozzá ahhoz, hogy elmenekülhessen előle.**
- Csak azután térjen vissza otthonába/szállására, ha a helyi hatóságok közölték önnel, hogy biztonságos visszatérni. **A szökőár nagy hullámok sorozata, és akár órákon át is tarthat, ne gondolja, hogy az első hullám elvonulásával a veszély el is múlt. A következő hullám akár magasabb is lehet az előzőnél!**

MI A TEENDŐ EGY SZÖKŐÁR UTÁN? (TSUNAMI WARNING CANCEL)

- Hallgassa a rádiót, ahol a helyi hatóságok fontos információkat közölhetnek, például megrongálódott hidakról, utakról és egyéb veszélyforrásokról.
- **Segítsen az esetleges sérülteken, vagy romok alá szorult embereken.** Nyújtson elsősegélyt, ha szükséges. Hívjon segítséget. Ne mozgassa a súlyosan sérülteket,

csak ha az adott helyen maradásuk közvetlen veszélyt jelent.

- Segítse a kiskorú-, idős-, vagy mozgáskorlátozott áldozatokat. A bajban a nagycsaládosoknak is szüksége lehet az Ön segítségére.
- **A telefonját csak segélyhívásra használja!** Ne terhelje feleslegesen a telefonhálózatot, hogy a segélyhívások számára legyen elegendő kapacitás!
- **Ne menjen be olyan épületbe, amely még mindig vízben áll.** A víz alámoshatta az épületek alapjait, beszakadhat a padló, vagy összedőlhet az épület fala.
- Amikor visszatér otthonába, **legyen nagyon körültekintő!** A szökőár következtében az épületek olyan helyeken is károsodhattak, amire Ön nem is gondolna! Figyeljen minden lépésére!
- **Húzzon keménytalpú cipőt!** Az emberek a talpukon szerzett vágási sérüléseket szenvednek el leggyakrabban egy szökőár után.
- **Használjon elemről működő világító berendezéseket,** ha átvizsgálja otthonát. Ezzel minimálisra csökkenti egy esetleges tűz kialakulásának a veszélyét.
- Vizsgálja meg a falakat, a padlót, az ajtókat, a lépcsőket és az ablakokat, győződjön meg róla, hogy az épületet nem fenyegeti az összedőlés veszélye.
- Vizsgálja meg az épület alapját, nem repedezett, vagy nem sérült-e meg. Az alap repedezettsége és sérülései egy épületet lakhatatlanná tehetnek.
- **Nézzen körül, nincs-e tűzveszély.** A törött, vagy szivárgó gázcsövek, elárasztott elektromos aljzatok, tűzhely, vagy elektromos berendezések, gyúlékony vagy robbanékony anyagok jelenléte mind-mind veszélyt jelentenek. A tűz kialakulásának a veszélye a legnagyobb kockázat egy áradás után.
- **Nézze meg nem szivárog-e a gáz.** Ha gáz szagot érez, vagy sziszegő, fújó hangot hall, akkor nyisson azonnal ablakot, majd hagyja el az épületet. Zárja el az épület fő gázcsapját, és értesítse a gázszolgáltatót egy szomszédos épületből. Ha bármilyen okból elzárta a gázt, a csap újranyitását bízza szakértőre!
- **Vizsgálja meg, hogy károsodott-e az elektromos hálózat az épületben.** Ha szikrákat, szakadt vezetékeket lát, vagy égett szagot érez, azonnal áramtalanítsa az épületet a villanyóránál vagy a biztosíték szekrénynél. Ha ehhez vízzel előntött részen kéne áthaladni, hívjon inkább villanyszerelőt! Minden elektromos készüléket ki kell szárítani és ellenőrizni kell a szökőár utáni első használat előtt!
- Vizsgálja meg a csatorna- és vízvezeték hálózatot. Ha úgy látja, hogy megsérült a szennyvízcsatorna, ne használja a WC-t, hívjon vízvezeték szerelőt. Ha a vízvezeték megsérült, értesítse a vízszolgáltatót, és ne igyon a csapból. Ivóvizet nyerhet jégkockák felolvasztásával, vagy pedig sérülésmentes víztartályból.

- **Csak akkor használjon csapvizet, ha a helyi hatóságok szerint biztonságos a víz használata.**
 - **Vigyázzon, a víz esetleg állatokat sodorhatott magával a lakásába. Különösen vigyázzon a mérges kígyókkal!** Egy bottal kotorásson a lomok, romok között.
 - Készítsen fényképeket az épületben és az ingóságban esett károkról a biztosítási igények alátámasztására.
 - Nyissa ki az ablakokat és az ajtót, hogy az épület gyorsabban kiszáradhasson.
 - Lapátolja ki a sarat, amíg az nedves, így könnyebben tudnak kiszáradni a falak és a padló.
 - Ellenőrizze az élelmiszereket. Amelyik kapcsolatba került a vízzel, az szennyeződhetett, és ki kell dobni.
-

Felhasznált irodalom:

US FEMA, Traveller Safety Tipps

Fordítás:

MPVSZ